

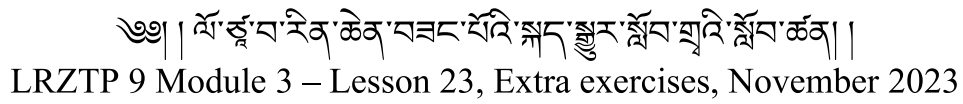

སྒྲིབ་ཚན་གྱི་ཤུ་ཅུ་གསུམ་པའི་རང་སྤྱོད་།

Exercise 1 – འོག་གི་པལ་སྐད་ཚིག་དེ་ཚོའི་ཞེ་སའི་ཚིག་ག་གི་ཡིན་མིན་བཅའ་ནས་སོ་སོའི་
ཨང་གི་རྩམས་མ་ཞོར་བར་ཞེ་སའི་གྲག་རྟགས་ནང་བྲིས།

In the boxes below find the honorific version for each ordinary word and write the correct number in the brackets:

པལ་སྐད་གྱི་ཚིག་ Ordinary words							
(1)	གཟུགས་པོ།	(9)	རྒྱུག་པོ།	(17)	ན་ཚ་དྲག་ པ།	(25)	ཕྱ་ཁུང་/ཕྱ།
(2)	ལ།	(10)	རྒྱུག་ཐང་།	(18)	ན་བ།	(26)	མིག་
(3)	མགོ།	(11)	རྒྱགས་པ།	(19)	མགོ་འཛོམ་ པ།	(27)	སྒྲ།
(4)	ལག་པ།	(12)	ངལ་གསོ་བརྒྱབ།	(20)	ཏུ་བ།	(28)	སོ།
(5)	གཞོན་པ།	(13)	གཞིན་ཁུག་པ།	(21)	དྲིན་ཆེན་ པོ།	(29)	ཆེ།
(6)	ཐང་པོ།	(14)	ན་ཚ།	(22)	ཁོང་སྒོ་ ཟ་བ།	(30)	སྐད་ཆ་བཤད་པ།
(7)	འདོད་པ་/སྒོ་འདོད།	(15)	བྲེལ་བ།	(23)	འཁྱུག་པ་	(31)	གཏམ་བཤད།
(8)	ཨམ་ཅོག་	(16)	སྐལ་པ་/ རྟོན་སྐལ།	(24)	འཁྱུད་ བརྒྱབ།	(32)	ལག་མེད།

ཞེས་འོ་ཚིག་ Honoric words							
( )	བཤམས་པ།	( )	ཤངས།	( )	སྐྱ་གཟུགས་ཐང་པོ།	( )	སྒྱུང་གཞི།
( )	སྒྱུན།	( )	ཞབས་རྩེས།	( )	ཐུགས་འདོད།	( )	ཐུགས་བྲེལ།
( )	སྐྱ/བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོ།	( )	ཞབས་ཐང་།	( )	སྒྱན་ཅོག།	( )	སྐྱགས།
( )	ཆོམས།	( )	གཟིམ་ཁྲག་པ།	( )	དབྱ་འཛོམ་པ།	( )	དབྱ་སྒྲ།
( )	སྒྱུང་གཞི་དྲུངས་པ།	( )	སྐྱ་ངལ་གསོ།	( )	ཞལ་འཁྱུད་བསྐྱོན།	( )	གསུང་ བཤད།
( )	སྒྱུང་བ།	( )	སྐྱ་ཤ་འབྱོར་པོ།	( )	དབྱ།	( )	ཞལ།
( )	སྐྱ་གཟུགས།	( )	དགོངས་པ་འཆོམས་པ།	( )	སྐྱ་སྒྲོད།	( )	ཐུགས་ ཁག་མེད།
( )	བཀའ་མོལ་གནང་པ།	( )	སྐྱ་བསིལ་བ།	( )	ཞལ་རས།	( )	ཐུག

Rewrite these ordinary sentences using honorific language:

By Geshe Tenzin Wangdak

ཉ	སངས་རྒྱལ་ཤུག་ཕུབ་པ་སངས་རྒྱལ་དུས་ལོ་ག་ཚེད་རེད།	
༩	སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་འཁོར་དང་པོ་སྐོར་ས་དེ་སུ་རེད།	
༩	ཁོ་ད་ལྟ་གཉིད་ཁྱུག་བསྐྱད་བཞག	
༡༠	ང་ཚོའི་པ་བ་རྒྱུ་ཐང་ལ་འགྲོ་གི་ཡིན་ཟེར་གྱི་འདུག	
༡༡	གུ་ཅུ་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱུ་ཐང་མང་པོ་བཞག་ཡོད་རེད།	
༡༢	བྱིད་རང་དཀའ་ལས་ཁག་ན་ངལ་གསོ་དྲོག་ཅམ་རྒྱུ་བ།	
༡༣	བྱིད་རང་ཚོའི་མིག་ཡར་ནག་པང་སྐང་ལ་སྒྲོས་ཨ།	
༡༤	བྱིད་རང་གིས་སངས་རྒྱལ་གྱི་སོ་མཐོང་ཕྱིང་ཡོད་པས།	
༡༥	ཇ་ག་ལེར་འཐུང་། ཁ་འཚིག་གི་རེད།	
༡༦	བྱིད་རང་གི་ལག་པ་གཉིས་ཀ་ཡར་བཀྱག་དང་།	

Exercise 3 – དྲི་བ་ཚང་མ་པལ་སྐད་གྱི་ནང་ལ་བྲིས་ཡོད་རེད། ལན་རྒྱལ་ཞེ་སེའི་ཆོག་གྲུབ་ནང་ལ་བྲིས་ཡོད་རེད། བྱིད་རང་གིས་དྲི་བའི་ལན་ག་རེ་ཡིན་མིན་བཅའ་ནས་དྲི་ཆོག་གྱི་ཨང་གི་རྒྱལ་ཞེ་བ་སོ་སེའི་ལན་ནང་བྲིས།

All the below questions are written in ordinary language and the answers to these are written in honorific language. Please match the answers with the appropriate question by writing the matching sentence number.

1	ཁོང་ཚོ་ད་ལྟ་ག་རེ་བྱས་བསྐྱད་བཞག / འདུག	མི་དགོས། ད་བྱིད་རང་སྐྱུ་ཐང་མཉེལ་གྱི་རེད། ཐུགས་རྩེ་ཆེ་གནང་།
2	བགྲིས་ཤིས་སྒྲོད་སྐལ་ན་གི་ཡོད་རེད་པས།	ངའི་ཨ་མ་ལགས་མགུལ་ཆམ་བཞེས་མི་འདུག
3	ཨ་མ་ད་ལྟ་ག་རེ་བྱེད་གྱི་འདུག	ཁོང་ད་ལྟ་བོད་ལ་ཐེབས་ཡག་ཐུགས་གཏན་འཁེལ་ཡོད་མ་རེད།

4	དེ་རིང་གནམ་གཤིས་ག་འདྲས་འདུག		ཁོང་གིས་ངའི་སྐྱོར་ལ་བྱུགས་རྒྱས་ཡོད་རེད།
5	དེ་རིང་ང་རང་གཉིས་དགོང་དག་སློག་བརྟན་ལྟ་ གར་འགྲོ་གས།		མོ་རང་ལ་བྱུགས་ལག་ཡོད་མ་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་བོད་སྐད་སྤྱངས་ནས་ཟླ་ གཅིག་མ་གཏོགས་འགྲོ་གི་ཡོད་མ་རེད།
6	བྱོད་རང་གི་ཨ་མ་ཆམ་པ་བརྒྱབ་འདུག་གས།		བྱོད་རང་དགོངས་པ་མ་འཆོམས་རོགས་གནང་། དེ་རིང་ང་ལ་དུས་ཚོད་བྱོན་ནས་མེད།
7	ཁོའི་ཕ་བ་བདེ་བོ་རེད་འདུག་གས།		ཡོད་དང་ཡོད། ཁོང་གིས་ང་ལ་བྱུགས་བཅེ་ ཆེན་པོ་གནང་གི་ཡོད་རེད།
8	རིན་པོ་ཆེས་བྱོད་རང་ལ་བཅེ་བ་ཡོད་རེད་པས།		བརྟན་འཛིན་གྱི་ཕྱ་ལགས་སྐྱ་གཟུགས་གསལ་ ཐང་རེད་འདུག
9	དེ་རིང་དགེ་བཤེས་ལགས་ལ་ཁོམ་པ་ཡོད་ན་ ང་ཆོ་འཆམ་འཆམ་འགྲོ་གས།		ཁོང་དེ་རིང་བྱུགས་སྒྲིགས་གྱི་ཡོད་མ་རེད།
10	བྱོད་རང་གི་ཨ་མ་ཆམ་པ་བརྒྱབ་འདུག་གས།		ལགས་རེད། ཁོང་སྐྱོད་སྤྱང་གི་ཡོད་རེད།
11	ཁོ་བོད་ལ་འགྲོ་ཡག་གཏན་འཁེལ་སོང་ངས།		ཨ་མ་ལགས་ད་ལྟ་ཞལ་འཁྱུང་བསྐྱོན་(གནང་)གྱི་ འདུག
12	ཁོས་བྱོད་རང་གི་སྐྱོར་ལ་རྒྱས་ཡོད་རེད་པས།		དེ་རིང་གནམ་གཤིས་ཉྱལ་ཅམ་གང་མོ་ རེད་བཞག བྱས་ཅང་ནམ་བཟའ་ བྱུག་ཅམ་མ་མཆོད་ན་སྐྱ་བསེལ་ས་རེད་ད།
13	ག་རེ་བྱས་ནས་སྒྲོལ་མས་བོད་སྐད་རྒྱག་བྱུག་གྱི་ ཡོད་མ་རེད།		ངའི་ཨ་མ་ལགས་མགུལ་ཆམ་བཞེས་མི་འདུག
14	ངས་དེ་རིང་ལས་ཀ་མང་པོ་བྱས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་ང་ལ་དུས་ཚོད་ཉྱལ་ཅམ་ཡོད། བྱོད་རང་ལ་རོགས་པ་བྱེད་དགོས་པས།	1	ཁོང་རྣམ་ཆོད་ལྟ་བུ་ལ་མཉམ་མཉམ་གནང་གིན་ བཞགས་བཞག

Exercise 4 – བྱོད་རང་གིས་འོག་གི་ཆོག་གྲུབ་དེ་ཆོའི་ནང་ connectives བྱས་དང་ནས། བྱས་ནས། གི་
ལ་སོགས་པ་ག་རེ་འཆོམས་པ་དེ་བྲིས་ནས་ཆོག་གྲུབ་དེ་གོ་བདེ་བོ་ཡོང་བ་བཟོ་ཐབས་བྱེད།

Find the suitable connectives for each of the following sentences and then make sentences understandable:

[བྱས་/ནས་/བྱས་ནས་/{དྲི་/དེ/སྟེ}/]

- ༡ དེང་སང་ང་ནང་ལ་བོད་སྐད་སྒྲིད་པོ་_____སྒྱུར་གི་ཡོད།
- ༢ དེ་རིང་ངའི་གྲོགས་པོ་བགྱིས་ཀྱིས་ང་ཚོ་ལ་ཁ་ལག་བཅོས་_____སྒྱུག་བཟང་གི་རེད།
- ༣ སློལ་མ་བྱ་མོ་སྒྲིང་རྩེ་མོ་ཏ་ཡོད་རེད་_____ཁོང་གི་སེམས་པ་ག་འདྲས་ཡོད་མེད་ཤེས་ཀྱི་མེད།
- ༤ བུ་གུ་ཚུང་ཚུང་དེ་ཁ་ཁུ་སེམ་པོ་_____ཅིད་མོ་ཅི་གི་འདུག
- ༥ ད་ནང་ཞོགས་པས་ང་ནང་ནས་སློབ་གྲུར་བར་དུ་བསམ་སྒྲོ་བཏང་གིན་བཏང་གིན་_____ཡོང་བ་ཡིན།
- ༦ བགྱིས་ལགས་ཁྱེད་རང་ཉིད་དགྲུང་ཞལ་ལག་མཚོད་_____ཕེབས་རོགས་གནང་།
- ༧ ཁ་སིང་ང་ཚམ་པ་བརྒྱབ་བྱུང་། སྤན་ཐེངས་མ་ཁ་ཤས་བཟས་པ་ཡིན་_____ད་དུང་ཡག་པོ་དྲག་གི་མི་འདུག
- ༨ བསྟན་འཛིན་དེ་རིང་སློབ་གྲུར་མ་ཕྱིན་པ་_____ཨ་མ་ལགས་ཀྱིས་གཤེ་གཤེ་བཏང་སོང་།
- ༩ ང་ཁ་ལག་ཟ་ཡག་མང་དྲགས་_____ད་ལྟ་ང་གོད་ཁོག་ན་གི་འདུག
- ༡༠ དེ་རིང་ཉི་མ་གང་ཆར་པ་བཏང་_____ངའི་དུག་སློག་དེ་ཚོ་སྤམ་བྱུབ་མ་སོང་།

Exercise 5 – གཤམ་གྱི་ཚིག་གྲུབ་དེ་ཚོ་ལ་དབྱིན་ཇིའི་བྱ་བའི་རྒྱན་ཚིག་འཚམས་པ་རེ་འདེམས་ནས་
དེ་ཚོ་བོད་ཚིག་ནང་རྒྱུར་བྱས་ཚིག་གྲུབ་ནང་སྒྲགས།

For each of the below sentences, find a suitable adverb from the box, translate it into Tibetan, and then add it to the sentence.

(happily) (beautifully) (comfortably) (clearly) (carelessly) (slowly) (anxiously)
(joyfully/ happily) (kindly) (quickly) (carefully) (honestly)

1. ཁོང་གིས་སྐད་ཆ་_____བཤད་ཀྱི་འདུག
2. ཁྱེད་རང་གསོལ་ཇ་_____མཚོད་རོགས་གནང་།
3. ངས་ཁྱེད་རང་ལ་སྐད་ཆ་_____བཤད་ཀྱི་འདུག
4. སྒྱགས་རྩེས་གཟིགས། བཀའ་_____གསུངས་དང་། ངས་ཡག་པོ་གོ་གི་འདུག

5. བྱེད་རྒྱུ་གྲུང་སེང་_____ གཏོང་རྒྱུ་གནང་།
6. ངས་ལས་ཀྱི་བྱེད་རྒྱུ་_____ བྱེད་གྱི་ཡོད།
7. ཁོང་གིས་བྱེད་རང་ལ་_____ རྒྱུ་གྱི་ཡོད་རེད།
8. ཁ་ལས་_____ བཟོ་དགོས་རེད།
9. བྱེད་རྒྱུ་ཆོ་ཡར་མར་ཐེབས་དུས་_____ ཐེབས་རྒྱུ་གནང་།
10. ཁོས་སྐད་ཆ་ཚང་མ་_____ བཤད་གྱི་འདུག
11. མོ་ཀྱང་གཏོང་དུས་_____ གཏོང་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད།
12. ད་བྱེད་རང་སེམས་ཁྲུལ་_____ མ་བཞུགས་ན་པན་ཐོག་ཡོད་མ་རེད།

Exercise 6 – གཤམ་གྱི་ཆོག་གྲུབ་དེ་ཡག་པོ་སློབ་བྱས་དབྱིན་ཇའི་ནང་རྒྱུར།

Read carefully each sentence below and then translate them into English (or another language if you prefer) to the best of your ability:

1	འགོག་པ་(འི་བདེན་པ་)ཟེར་དུས་སྐབས་འདི་ལ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཚང་མ་མེད་པ་བཟོ་བ་དེ་ལ་ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད།
2	སྐབས་འདི་ལ་ལམ་(གྱི་བདེན་པ་)ཟེར་ཡག་དེ་སྤྱད་བསྐྱེད་མེད་པ་བཟོ་བྱེད་གྱི་ཤེས་རབ་དེ་ལ་ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད།
3	སེམས་ཅན་ཚང་མ་འཁོར་བ་ལས་ཐར་ན་ག་འདྲས་ཡག་པོ་ཡོད་མ་རེད།
4	སྐབས་འདི་ལ་སྤྱད་པ་ལས་འདས་པ་དང་འཁོར་བ་ལས་ཐར་པ་གཉིས་དོན་དག་གཅིག་པ་རེད།
5	ངས་ལོ་གཉིས་དང་བྱེད་ཀྱི་རིང་ལ་ཤ་སྤངས་པ་ཡིན།
6	ཉམས་ལེན་གཙོ་བོ་དེ་ཤེས་རབ་གྱི་ཕར་བྱེད་དེ་རེད།

7	འབྲས་བྱ་ཚང་མ་རྒྱ་ལས་བྱང་པ་རེད།རྒྱ་མེད་ན་འབྲས་བྱ་ཡོད་མ་རེད།
8	བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྤྲོད་རྗེ་དེ་ཚོ་ཉམས་སྲུ་མྱང་བྱ་རེད།
9	བཀའ་བར་པའི་སྐབས་སྲུ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པ་རེད་ཟེར་གསུངས་པ་རེད།
10	ལྷ་མ་དེས་ཚོས་གསུང་དུས་རྒྱས་བཤད་ཞེ་དྲགས་གནང་གི་རེད།
11	སྤྲོད་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དག་དེ་དཔེ་མི་སྤྲོད་པའི་གཏིང་ཟབ་པོ་རེད་འདུག
12	སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་སྤྲོད་པོ་གསུངས་དུས་འཁོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མང་པོ་ཡོད་ས་རེད།
13	མདོ་སྤྲེ་ཟེར་ཡག་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུངས་རབ་ཅིག་རེད། དེས་གཙོ་བོ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་བཟུན་གྱི་ཡོད་རེད།
14	བྱིད་རང་གིས་ཚོག་གྲུབ་ཀྱི་གོ་རིམ་མ་ཚོར་བ་བྱས་ནས་བྲིས་རོགས་གནང་།